

מ"ת 25166/07/15 - אברהם רוחן נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

מ"ת 25166-07-15 מדינת ישראל נ' אברג'יל (עציר) ואח'

לפני	כבוד השופט אברהם הימן
המבקש	אברהם רוחן
נגד	
המשיבה	מדינת ישראל

החלטה

לפני עתירה לגילוי ראיה חסויה אשר הוגשה לפי סעיף 45 לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971 (להלן - "פקודת הראיות").

רקע דיוני

נגד העותר ו- 17 נאשמים נוספים הוגש כתב אישום במסגרת פרשה המכונה "פרשה 512". מתוך סדרת האישומים שבכתב האישום מיוחסים לעותר ארבעה אישומים. על פרטי אישומים אלה והעבירות המיוחסות לעותר במסגרתם חזרתי זה מכבר במספר החלטותי בעניינו. לצורך החלטה זו מוצא אני לצטט את פרטי האישומים כפי שהובאו בבש"פ 3789/18 שניתן ביום 4.6.18 כדלקמן:

"במסגרת האישום הראשון מיוחסת לרוחן עבירה של ניהול ומימון ארגון פשיעה לפי סעיפים 2(א)(1) ו-2(א)(2) לחוק מאבק בארגוני פשיעה, התשס"ג-2003 (להלן: חוק מאבק בארגוני פשיעה).

על פי עובדות האישום, בין השנים 2002-2006 היו רוחן ומעורבים נוספים חברים בארגון שבראשו עמד יצחק אברג'יל (להלן: אברג'יל), ואשר פעל בישראל ובמדינות שונות בעולם בתבנית מאורגנת, היררכית ושיטתית (להלן: הארגון). בכפיפות לארגון פעלו קבוצות עברייניות אשר ביצעו פעולות עצמאיות לצד פעילות לקידום הארגון. נטען כי אחת מקבוצות אלה היא קבוצה עבריינית בראשותו של רוחן, אשר חברה לארגון במהלך שנת 2002 ועסקה, בין היתר, בעבירות סמים.

בשנת 2002 הכריזו אברג'יל ואחיו מאיר (הנאשם 3 בכתב האישום) על סכסוך בין הארגון

לבין זאב רונשטיין (להלן: רונשטיין) ואחרים. כנטען בכתב האישום, במסגרת הסכסוך רצחו חברי הארגון שלושה מיריביו, וכן ניסו לרצוח את רונשטיין.

למימון פעילות הארגון עסקו חבריו - בין היתר - בעסקאות סמים מסוכנים "בכמויות עצומות" ברחבי העולם. בפרט, נטען כי מתוך רווחי הפעילות הפלילית של הארגון נהגו מנהלי הארגון, בהתאם להכוונתו של אברג'יל, להעביר תשלומים לאנשי הביצוע של הארגון ולדירות מסתור; לשכירת כלי רכב, כרטיסי טיסה ודרכונים; וכן לרכישת כלי נשק שונים, אשר נועדו למימוש מטרותיו הפליליות של הארגון.

במסגרת האישום השני מיוחסות לרוחן ולנאשמים נוספים עבירות של ייצוא, יבוא, מסחר והספקה של סמים במסגרת ארגון פשיעה לפי פקודת הסמים המסוכנים [נוסח משולב], התשל"ג-1973, בצירוף סעיף 3 לחוק מאבק בארגוני פשיעה.

על פי עובדות האישום, בשנת 1998 הובילו רוחן והנאשמים הנוספים מהלך להוצאת מכונה תעשייתית שבה הוסלקו כ-800 ק"ג קוקאין מפרו לקנדה ולמכירתם של הסמים. באישום נטען כי בסופו של המהלך נמכרו לפחות 460 ק"ג של סם, תמורת סכום שהתחלק בין המעורבים ושימש - בין היתר - למימון מעשי האלימות והרצח העומדים במרכז האישום הרביעי.

במסגרת האישום הרביעי מיוחסות לרוחן ולנאשמים נוספים עבירות של רצח, לפי סעיף 300(א)(2) לחוק העונשין, בצירוף סעיף 20(ג)(2) לחוק; חבלה בכוונה מחמירה, לפי סעיף 329(א)(3) לחוק, בצירוף סעיף 3 לחוק מאבק בארגוני פשיעה; פציעה בנסיבות מחמירות במסגרת ארגון פשיעה, לפי סעיפים 334 ו-335(א)(2) לחוק העונשין ובצירוף סעיף 3 לחוק מאבק בארגוני פשיעה; גרימת חבלה של ממש במסגרת ארגון פשיעה, לפי סעיף 380 לחוק העונשין, בצירוף סעיף 3 לחוק מאבק בארגוני פשיעה; וכן קשירת קשר לפשע במסגרת ארגון פשיעה, לפי סעיף 449(א) לחוק העונשין, בצירוף סעיף 3 לחוק מאבק בארגוני פשיעה.

כעולה מעובדות האישום, לאחר שניסיון קודם לרציחתו של רונשטיין נכשל, זימן אברג'יל - אשר שהה בבליה - כמה מחברי הארגון, ובהם רוחן (להלן: הקושרים), למפגשים בביתו של ישראל אוזיפה שבבליה ובמקומות נוספים במדינה, במטרה לשוב ולקדם את תכנית הארגון לרציחת רונשטיין (להלן: תכנית החיסול).

בהמשך לכך, נסע רוחן יחד עם עדי המדינה א.ג. וש.כ. מישראל לבלגיה, וקיים שם פגישות שבהן נקשר קשר לגרום למותו של רונשטיין. במסגרת זו דנו הקושרים בפרטי תכנית החיסול ובמקורות הכספיים שישמשו למימונה. בפרט, הוסכם כי הקושרים יעבירו כספים מתוך רווחי עסקאות הסמים נשוא האישום השני לטובת רכישת אמל"ח, איסוף מודיעין ותשלום לפעילי שטח בארגון. בהתאם לסיכום, ועל דעתו של רוחן, בראשית חודש דצמבר 2003 מסר א.ג. לש.כ. סכום של כ-60 אלף אירו במזומן, לצורך קידום תכנית החיסול.

ביום 11.12.2003, במסגרת הוצאתה של תכנית החיסול לפועל, הופעל מטען חבלה במשרד להמרת מטבע ברחוב יהודה הלוי בתל אביב, שאותו נהג רונשטיין לפקוד. פיצוץ המטען הביא למותם של שלושה עובדי אורח ולפציעתם של למעלה מ-50 אנשים, וביניהם רונשטיין, מאבטחיו ועובדי אורח.

במסגרת האישום השלושה-עשר מיוחסות לרוחן ולנאשמים נוספים עבירות של התחמקות

ממס או סיוע לאחר להתחמק ממס במרמה, עורמה ותחבולה במסגרת ארגון פשיעה, לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה, התשכ"א-1961, בצירוף סעיף 3 לחוק מאבק בארגוני פשיעה, וזאת בטענה שבמהלך התקופה הרלוונטית לכתב האישום, פעלו במטרה להתחמק ממס או לסייע לאחרים להתחמק ממס על הכנסות מעסקאות סמים שבוצעו לכאורה בין השנים 2002-2006 במסגרת פעילות הארגון".

ההליכים בתיק העיקרי מתנהלים בעוד העותר נתון במעצר עד תום ההליכים מאחורי סורג וברית. לאחרונה הוברר כי פרשת התביעה נסתיימה וכי החלה פרשת ההגנה.

ביום 26.12.18 הגיש בא כוח העותר את בקשתו הנדונה לגילוי ראיה חסויה.

ביום 13.1.19 קיימתי דיון בבקשה במהלכו שמעתי את עמדות הצדדים וכן את עמדת באת כוח המשיבה בדיון שהתקיים במעמד צד אחד בדלתיים סגורות.

טיעוני בא כוח העותר

בא כוח העותר מבקש כי יוסר החיסיון מעל מידע המתעד משא ומתן שניהלה המשיבה עם אדם נוסף במטרה לגייס כעד מדינה נוסף אולם לא נחתם עמו הסכם עד מדינה. לטענתו, מעדותו של ראש צוות החקירה רפ"ק יוני חג'ג' "דומה היה כי ייתכן שנוהל מו"מ עם עד נוסף אשר לא הבשיל לכדי הסכם", וכי אם נוהל משא ומתן כאמור מבקש בא כוח העותר כי תיעודו לרבות פרטים המזהים את העד יימסרו לעיונו.

בטיעוניו בעל פה טען בא כוח העותר כי חקר את רפ"ק יוני חג'ג' אודות משא ומתן שנוהל עם עד נוסף אולם בתגובה לכך נמסר כי הוטל חיסיון על מידע בהקשר זה. לטענתו, אם אכן המשיבה ניהלה משא ומתן עם עד מדינה נוסף הרי שיש במידע זה, הן בעניין עצם ניהול משא ומתן והן בעניין בתוכנו, פוטנציאל לסייע להגנה ולו לטענה של אכיפה בררנית. לטענתו, ידוע לו כי אילו היה אותו עד מפליל את העותר היה נכלל ברשימת עדי התביעה, אולם לשיטתו ועל פי אשר נקבע בפסיקה, הסרת החיסיון מתחייבת גם במקרה בו יש ספק בדבר הפוטנציאל היכול להימצא באותו מידע להגנת העותר. כמו כן טען כי כיום לאחר שלא נחתם עם עד זה הסכם עד מדינה אין כל אינטרס ציבורי הטעון הגנה, ואף בכך טעם המצדיק לדידו קבלת הבקשה.

בא כוח העותר התנגד לקיום דיון במעמד צד אחד בנוכחות באת כוח המשיבה בלבד, אשר לטענתו נושאת בניגוד עניינים אינהרנטי. לטענתו, דיון מסוג זה חייב להתקיים בנוכחות קצין מודיעין משטרתי אשר יוכל להשיב לשאלות הבהרה שיוצגו לו על ידי בית המשפט.

טיעוני באת כוח המשיבה

במסגרת טיעוניה בדיון שהתקיים במעמד שני הצדדים הגישה באת כוח המשיבה קטע מתוך פרוטוקול הדיון מיום 2.10.18 בתיק העיקרי וטענה כי בא כוח העותר השתהה בבקשתו המתייחסת לדברים שעלו במסגרת העדות המתועדת בפרוטוקול לפני למעלה מחודשיים וחצי. לטענתה, מתוך הדברים שעלו בעדות לא ברור כלל אם קיים מידע הנוגע למשא ומתן עם עד מדינה פוטנציאלי נוסף אם לאו.

במסגרת טיעוניה בדיון שהתקיים במעמד צד אחד, הפנתה באת כוח המשיבה לתעודת חיסיון שהוצאה מכוח סעיף 45 לפקודת הראיות ואשר נחתמה ביום 30.3.16 על ידי השר לביטחון פנים ולסעיף 6 בפרק 3(א) בה (סומנה במ/1), למקרא לתעודת החיסיון שנערך לשימוש פרקליטים בלבד ולסעיף 7 בפרק 3 בו (סומן במ/2) ולחומר הקשור בכך, מאוגד בקלסר, אשר סומן במ/3. באת כוח המשיבה הבהירה את הסיבה לחיסיון שהוטל על אותו מידע, אשר מטעמים ברורים לא ניתן לגלותו במסגרת החלטה זו.

דיון והכרעה

חיסיון ראייה משום האינטרס הציבורי של ביטחון המדינה או ביטחון הציבור הינו חריג לכלל המחייב את התביעה למסור לעיון הנאשם וסניגורו את כל הראיות הנוגעות לאישום.

הבקשה שלפני היא לגילוי ראיות, או למעשה מידע אודות הצעה או הסכם שהופנה על ידי המשטרה לאדם, שזהותו אינה ידועה למבקש, לשמש עד מדינה. הראיות או מידע זה, חוסים תחת תעודת חיסיון שהוצאה לפי סעיף 45 לפקודת הראיות.

סעיף 45(א) לפקודת הראיות קובע כדלקמן:

"45. (א) אין אדם חייב למסור, ובית המשפט לא יקבל, ראייה אם שר הביע דעתו, בתעודה חתומה בידו, כי מסירתה עלולה לפגוע בענין ציבורי חשוב, אלא אם מצא בית המשפט הדן בדבר, על-פי עתירת בעל דין העותר לגילוי הראיה, כי הצורך לגלותה לשם עשיית צדק עדיף מן הענין שיש לא לגלותה, ובהליך פלילי - כי הראיה עשויה להועיל להגנת הנאשם ומידת התועלת שבה להגנה עולה על הענין שיש לא לגלותה, או שהיא חיונית להגנת הנאשם".

סעיף 46 לפקודת הראיות מוסיף כללים באשר לדיון בעתירה לגילוי ראייה חסויה ומונה שיקולים שיש לשקול בדרך לקבלת ההחלטה, כדלקמן:

"46. (א) הדיון בעתירה לגילוי ראייה לפי סעיפים 44 או 45 יהיה בדלתיים סגורות; לשם החלטה בעתירה רשאי השופט של בית המשפט העליון או בית המשפט, לפי הענין, לדרוש שהראיה או תכנה יובאו לידיעתו, ורשאי הוא לקבל הסברים מהיועץ המשפטי לממשלה או מנציגו ומנציג המשרד הממשלתי הנוגע בדבר, אף בהעדר יתר בעלי הדין.

(א1) בהחלטה כאמור בסעיף קטן (א) ישקול בית המשפט, בין השאר, את הקשר שבין החומר החסוי לגדר המחלוקת בין בעלי הדין, בשים לב לגרסת ההגנה, את הקשר שבין החומר החסוי לראיות הגלויות וחומר חסוי אחר בתיק, ואת קבילות החומר החסוי ומשקלו הצפוי אם יוגש כראיה במשפט, ורשאי הוא לקבל הסברים מהעותר אף בהעדר שאר בעלי הדין; לא יתיר בית משפט גילוי של ראיה חסויה, אלא לאחר שניתנה לתובע אפשרות להתייחס לטענות שנטענו שלא בפניו".

באשר למבחן לגילוי ראיה החוסה תחת תעודת חיסיון, בהתאם להוראת החוק האמורה, סוכמה ההלכה בבש"פ 4873/17 יפה נ' שר הביטחון ואח' [פורסם בנבו] (6.7.17) כדלקמן:

"הסיפא, המודגשת בציטוט דלעיל, הוספה אך לאחרונה, בנוסח זהה בסעיפים 44 ו-45, במסגרת, וזאת במסגרת תיקון רחב לפקודת הראיות ולחסד"פ בנושא חומר מודיעיני (חוק סדר הדין הפלילי (תיקון מס' 75, התשע"ו-2016, ס"ח התשע"ו 1140). תוספת זו היא למעשה הבהרה וקונקרטיזציה, בנוגע להליך פלילי, של המבחן הכללי, המופשט יותר, הקבוע בסעיפים אלה לגבי חשיפת חומר חסוי: "כי הצורך לגלותה לשם עשיית צדק עדיף מן העניין שיש לא לגלותה".

בהתאם לתיקון, מקום שהראיה החסויה "חיונית להגנת הנאשם", אזי הכף נוטה לטובת חשיפת המידע החסוי. מקום שבית המשפט מורה על חשיפת ראיה חסויה בשל היותה חיונית להגנתו של הנאשם, על התביעה לבחור בין חשיפת הראיה לבין ביטול ההליך הפלילי כדי להימנע מחשיפת הראיה הכרוכה בפגיעה באינטרס חיוני ... לעומת זאת, מקום שהראיה עשויה "להועיל" להגנת הנאשם, אך אינה בגדר ראיה "חיונית" להגנתו, יש לערוך איזון בין מידת התועלת להגנת הנאשם לבין עוצמת האינטרס הציבורי המוגן על ידי תעודת החיסיון. מהי ראיה "חיונית להגנת הנאשם"? על כך עמד בית משפט זה לא פעם בפסיקתו. כך למשל נאמר בענין פלוני הנזכר לעיל:

"המבחן לחיוניותה של ראיה להגנתו של נאשם הוא אם יש בה 'פוטנציאל מזכה', קרי, אם הראייה עשויה לעורר ספק סביר באשמתו" (ההדגשות שלי- א.ה.).

לאור המתווה ההלכתי שסקרתי לעיל בחנתי את העתירה לגילוי הראיה החסויה ומצאתי לדחותה.

השאלה הראשונה שהצבתי לפני היא מהו הבסיס לתעודת החיסיון, שמא יש בה לחסות ראיות אשר הצורך בחיסיון רעוע או פחות ערך עד כי יש וניתן להעבירן לעיון בא כוח העותר. במהלך הדיון שקיימתי במעמד באת כוח המשיבה ובשאלות שהפניתי אליה, לאחר שעיניתי בתעודת החיסיון ובחומר הנוסף שהציגה היא לעיוני, שוכנעתי כי תעודת החיסיון חיונית על מנת להגן על מידע הדרוש סודיות ברף הגבוה ביותר לצורך מניעת פגיעה באינטרס ציבורי חשוב.

בא כוח העותר טען כי אין לקיים דיון במעמד באת כוח המשיבה בלבד ללא נציג מודיעין משטרה. לאחר ששמעתי עמדתו, מצאתי לדחותה לפי שהוריתי על קיום דיון בנוכחות נציגת המשיבה בלבד, ועתה אבהיר את הבסיס לכך. סעיף 46(א) לפקודת הראיות אינו קובע חובה לקיום דיון בנוכחות נציג משטרה, והעניין מסור אפוא לשיקול דעת בית

המשפט. אני סבור כי בנסיבות העניין, לנוכח החומר שהוצג לעיוני ולנוכח דברי הבהרה המשלימים שמסרה באת כוח המשיבה, לא עלה ולא עולה כל צורך בזימון נציג משטרה לשמיעת דברים נוספים. מתוך עצם העניין ומטעמים ברורים לא אפרט מעבר לכך, יש גם יש בידי ובפי באת כוח המשיבה כדי להשיב על שאלות ולהציג עמדת המשיבה כדבעי בלא הצורך לקיום דיון בנוכחות נציג המשטרה. הטעמים לחיסיון בוררו על ידי והובררו מתוך החומר בו עיינתי ומתוך דברי באת כוח המשיבה, באופן ממצה ומקיף ביותר. ממילא אני מוצא כי יש צורך להוסיף על כך הבהרה מטעם נציג משטרה. לפיכך, אני דוחה טענת הסניגור אף בהקשר דיוני זה.

השאלה הנוספת שהצבתי לפני היא האם יש בחומר החסוי לסייע להגנת העותר בבחינת חומר חיוני להגנתו, ולמצער, בבחינת חומר העשוי להועיל להגנתו. לאחר שנתתי דעתי לשאלה זו ובחנתי על כלל ההיבטים הקשורים בה, הגעתי לכלל מסקנה כי ראשית, אין מדובר במידע החיוני להגנת העותר לפי שאין בו כל שמץ פוטנציאל מזכה. שנית, אין מדובר אף במידע היכול לסייע לו, אף לא לטענה בדבר אכיפה בדרנית. על כן אף אני נדרש לערוך איזון לעומת האינטרס העומד בבסיס החיסיון והטעון הגנה היות וזה עומד לבדו ומחזיק בבכורה. מטעמים ברורים, מנוע אני מלפרט בהחלטה זו את סוג המידע הטעון סודיות, את תוכנו ואת מהותו וממילא את הסיבות הקונקרטיות לחיסיון. אני מתעלם מכך כי החלטתי מעורפלת, במידה מסוימת או במידה רבה, אולם ברי לכל כי מצב דברים זה הינו הכרחי נוכח הטעמים העומדים ביסוד החיסיון והאינטרס הציבורי המוגן.

בשולי ההחלטה, ושוב מבלי שאציין מתוך דברי והסברי באת כוח המשיבה, הרי שאציין כי כפי שעלה מלכתחילה לכאורה, אזי לאחר עיון ובירור העניין, מסקנה זו מקבלת משנה מתוך אשר עלה לפני. בקשה זו של המבקש כל כולה מבוססת על השערה גרידה, ללא בסיס במציאות העובדתית.

הפרוטוקול החסוי והחומר שסומן במ/1 ו- במ/2 יוכנסו למעטפה אטומה וישמרו בכספת בית המשפט.

סוף דבר הוא שאני דוחה את העתירה.

המזכירות תעביר החלטה זו לבאי כוח הצדדים.

ניתנה היום, ח' שבט תשע"ט, 14 ינואר 2019, בהעדר הצדדים.